

Rút Dobišová Adame – Oľga Kováčiková

Metodické komentáre k pracovnej učebnici PRVOUKA pre prvákov LITE

Autorky ©

Mgr. Rút Dobišová Adame

Mgr. Oľga Kováčiková

Ilustrácie ©

Ladislav Csurma

Fotografie ©

Fotografie použité na základe licencie od Shutterstock.com

Juraj Gavura

Manažérka projektu

Naďa Rázusová

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Dana Hollá

Fotoeditorka

Mgr. Katarína Zraková

Šéfredaktor

Mgr. Walter Hirschner

Vydalo ©

Vydavateľstvo AITEC, Bratislava

www.aitec.sk

2021, 1. vydanie

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovat bez súhlasu majiteľa práv.

Vydavateľstvo AITEC venuje maximálnu pozornosť procesu prípravy svojich titulov od prvého rukopisu až po tlač. Napriek tomu sa môžu nájsť nedostatky, o ktorých sa od Vás radi dozvieme. Vaše pripomienky nám píšete na adresu redakcia@aitec.sk.

ISBN 978-80-8146-230-6

V metodických komentároch sú použité ukážky z diela autoriek R. Dobišovej Adame – O. Kováčikovej **PRVOUKA pre prvákov LITE**.

Spracované podľa inovovaného **ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU 2015**

2. strana: Moja škola

DOBRÝ NÁPAD – *Nový vyučovací predmet* (zaradiť za úlohu 2/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov tvorivosť a kreativitu.*

Vyzveme žiakov, aby vymysleli obrázok predstavujúci nový vyučovací predmet, ktorý by mali radi v škole. Svoj výber sa pokúsia zdôvodniť. Žiakov za ich nápad nekritizujeme (často sa stáva, že si žiaci vyberú *pozeranie televízie, hranie počítačových hier* a podobne), no snažíme sa vyzdvihnúť a pochváliť originálne nápady. Spoločne so žiakmi vedíme diskusiu, čo by sa prostredníctvom nového vyučovacieho predmetu dokázali naučiť.

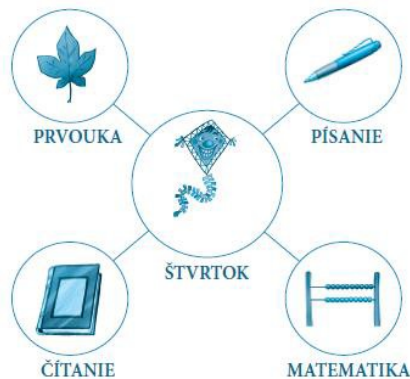
DOBRÝ NÁPAD – *Pojmová mapa* (zaradiť za úlohu 2/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov vytvárať pojmovú mapu.*

Pomôcky: čistý zošit veľkosti A4

So žiakmi si zavedieme zošit (*nelinajkový, formát A4*), do ktorého si každé ráno po príchode do triedy pomocou značiek zakreslia rozvrh v podobe pojmovej mapy (zo začiatku môžu mať v strede pojmovej mapy školu, neskôr si budú vedieť zakresliť aj značku dňa v týždni, prípadne zapísať jeho prvé písmeno). Zo začiatku žiakom pri zakresľovaní pomáhame, neskôr to zvládnu sami. Do takejto pojmovej mapy si môžu žiaci k jednotlivým vyučovacím predmetom zakresľovať základné pojmy, ktoré sa v daný deň naučili. Zároveň môžeme aj my k jednotlivým značkám vyučovacích predmetov zaznačovať aktivitu žiakov na hodine, pochvaly a pod. Zošit môže nahradiť žiacku knižku.

**Ukážka
vyjadrujúca**

**pojmovej
rozvrh hodín: mapy**

DOBRÝ NÁPAD – *Rozvrh hodín* (zaradiť za úlohu 2/2)

Cieľ: *Viesť žiakov k samostatnosti pri príprave na vyučovanie.*

V triede vyvesíme na viditeľné miesto veľký triedny *rozvrh hodín* s nakreslenými symbolmi vyučovacích predmetov a žiakov aktívne vedieme k tomu, aby ho používali a pripravovali sa podľa neho na hodiny.

DOBRÝ NÁPAD – *Hádaj, na čo myslím* (zaradiť za úlohu 2/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov slovne opísať vyučovací predmet.*

Jeden žiak opisuje ostatným spolužiakom vyučovací predmet. Pri opise však nesmie použiť slová z jeho názvu. Ostatní žiaci hádajú, o ktorý predmet ide. Žiak, ktorý vyučovací predmet uhádne, vymyslí hádanku o inom vyučovacom predmete. Napr.: *Je to vyučovací predmet, na ktorom používame pero, ceruzku, zošit a učíme sa na ňom písmenká. Na ktorý vyučovací predmet myslím?*

3. strana: Moja školská taška

DOBRÝ NÁPAD – *Čarovné vrecúško* (zaradiť za úlohu 3/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov pomocou hmatu rozoznať a pomenovať veci zo školskej tašky.*

Pomôcky: vrecúško, rôzne predmety, ktoré sa vojdú do vrecúška

Vložíme do vrečka rôzne predmety. Úlohou žiakov je pomenovať vec vo vrecúšku podľa hmatu a určiť, či daný predmet patrí do školskej tašky alebo do nej nepatrí. Svoje rozhodnutie žiaci zdôvodnia.

DOBRÝ NÁPAD – *V mojej taške mám* (zaradiť za úlohu 3/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov pamäťové schopnosti.*

Žiaci sedia v kruhu. Prvý žiak povie: *V taške mám pero*. Druhý žiak zopakuje to, čo povedal prvý žiak, a pridá ďalšiu vec, ktorú má v taške. Napr.: *V taške mám pero a ceruzku*. Tretí žiak zopakuje vetu po druhom žiakovi a pridá tretiu vec. Napr.: *V taške mám pero, ceruzku a gumu*. Hra pokračuje, až kým sa nevystriedajú všetci žiaci. Posledný žiak musí zopakovať všetky veci v taške a pridať svoju, poslednú vec.

DOBRÝ NÁPAD – *Pamäťová rozcvička* (zaradiť za úlohu 3/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov vzájomnú spoluprácu.*

Pomôcky: 10 predmetov patriacich do školskej tašky, kus látky, papier, farbičky

Žiaci sa posadia do kruhu. Do stredu koberca položíme 10 predmetov. Necháme žiakov pozorovať predmety bez slova 1 minútu. Predmety zakryjeme kusom látky a úlohou žiakov je nakresliť na papier, ktoré predmety sa nachádzajú pod látkou. Zakryté predmety zakresľujú žiaci vo dvojiciach. Predmety nemusia kresliť, ale len hádať.

DOBRÝ NÁPAD – *Skúška pamäti* (zaradiť za úlohu 3/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov pozorovacie a pamäťové schopnosti.*

Pomôcky: 10 rôznych predmetov

Žiaci sa posadia do kruhu. Do stredu koberca položíme 10 predmetov (napr. *pero, ceruzka, krieda, guma, strúhadlo...*). Necháme žiakov pozorovať predmety bez slova 1 minútu. Potom ich vyzveme, aby sa premiestnili na koniec triedy alebo k oknu, tak aby nevideli na predmety na koberci. Jeden z predmetov ukryjeme. Žiakov vyzveme, aby určili, ktorý predmet sme ukryli. Nakoniec žiaci rozhodnú, či tento predmet patrí do školskej tašky alebo do nej nepatrí a svoje rozhodnutie zdôvodnia.

OBMENA: Medzi predmety vložíme ďalší predmet a žiaci hádajú, ktorý to bol. Ak žiaci tento predmet nájdu, rozhodnú, či tento predmet patrí do školskej tašky alebo do nej nepatrí a svoje rozhodnutie zdôvodnia.

4. strana: V našej škole

DOBRÝ NÁPAD – *Remeselníci* (zaradiť za úlohu 4/1)

Cieľ: *Vybudovať u žiakov predstavu o náplni práce zamestnancov školy.*

Zahráme sa so žiakmi hru podobnú známej hre *My sme dvaja remeselníci*, žiaci však musia opísať alebo znázorniť činnosť zamestnancov školy.

DOBRÝ NÁPAD – *Čítanie z knihy* (zaradiť za úlohu 4/1)

Cieľ: *Vybudovať u žiakov predstavu o náplni práce zamestnancov školy.*

Žiakom čítame príbehy z knihy od Daniela Heviera *Futbal s papučou* (Napri.: *Upratovačka a rozhadzovači, Učiteľ smiechu...*)

5. strana: Moja trieda

DOBRÝ NÁPAD – *Pravidlá triedy* (zaradiť za úlohu 5/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov dodržiavať pravidlá bezpečného správania sa v škole.*

Pomôcky: *výkresy, farebné ceruzky, lepiaca páska*

Žiaci v skupinách vymyslia a nakreslia značky (*piktogramy*) pre pravidlá správania sa v triede. Umiestnia ich v triede na vhodné viditeľné miesto. Napr.: *zákazová značka – prečiarknutá trúbka (zákaz hluku), príkazová značka – ruka, ako sa hlási (treba sa vždy prihlásiť), zákazová značka – prečiarknuté smeti vedľa koša (zákaz hádzania odpadkov mimo koša)* a pod.

DOBRÝ NÁPAD – *Odhalené zmeny* (zaradiť za úlohu 5/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov pozorovacie a pamäťové schopnosti.*

Jedného žiaka pošleme za dvere. V triede niečo zmeníme, napr. *preložíme kvet z okna na lavicu, smetný kôš položíme na iné miesto v triede, presadíme žiaka a pod.* Žiaka zavoláme späť do triedy a jeho úlohou je identifikovať zmenu urobenú v triede.

DOBRÝ NÁPAD – *Hádaj, na čo myslím* (zaradiť za úlohu 5/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov pomenovať slovne opísaný predmet.*

Žiakom slovne opíšeme jeden predmet nachádzajúci sa v triede, napr. *tabuľu*. Úlohou žiakov je uhádnuť názov tohto predmetu.

6. strana: Škola a jej okolie

DOBRÝ NÁPAD – *Kreslená mapa* (zaradiť za úlohu 6/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov orientovať sa v okolí školy.*

Pomôcky: papier A4, farebné ceruzky, príp. obrázky významných objektov v okolí školy pre každého žiaka alebo pre skupiny, lepidlo

Vyzveme žiakov, aby na papier nakreslili budovu školy zvonka, tak, aby sa podobala na tú, ktorú navštevujú. Spoločne vymenujeme budovy a objekty, ktoré sa nachádzajú v blízkosti školy. Potom žiaci nakreslia do plánu k škole budovy a objekty, pomocou ktorých sa môžu v okolí školy orientovať. Žiakom pomôžeme tým, že na tabuľu kreslíme súčasne s nimi. Pri kreslení kladieme žiakom otázky, napr.: *Čo sa nachádza pred vchodom do našej školy? Čo sa nachádza naľavo, vpravo, vzadu? Čo je bližšie – obchod, alebo zdravotné stredisko?* Úlohou žiakov nie je kresliť cesty či ulice, ale orientačne nakresliť obrázky objektov v okolí školy, podľa toho, v akej vzdialenosti a v akom smere od ich školy sa nachádzajú.

Druhou možnosťou je pripraviť si vopred obrázky jednotlivých budov a objektov a vytlačiť ich pre každého žiaka, prípadne pre každú skupinu žiakov. V tomto prípade ich žiaci len umiestňujú ku škole, podľa toho, v akej vzdialenosti a v akom smere sa od ich školy nachádzajú. Nakoniec obrázky nalepia na správne miesto. Ak je to možné, žiaci na papier zakreslia približné miesto ich bydliska. Na základe plánu potom žiaci rozprávajú o svojej ceste do školy. Povedia adresu svojho bydliska a zjednodušenú adresu školy. Žiakov povzbudzujeme a oceňujeme ich snahu, nekladíme dôraz na presné zobrazenie objektov. Žiaci, ktorí vedia písať, môžu objekty pomenovať. Rozmiestnenie budov a objektov v pláne si môžeme overiť vychádzkou (ak máme časovú rezervu).

DOBRÝ NÁPAD – *Model školy a jej okolia* (zaradiť za úlohu 6/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov správne pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy.*

Žiaci vyrobia na výtvarnej výchove, prípadne počas domácej prípravy s pomocou rodičov, model školy aj s budovami a objektami v jej okolí. Môžu kresliť, vyrábať z papiera, škatuliek, modelovať z plastelíny, prípadne stavať z LEGA.

DOBRÝ NÁPAD – *Vychádzka* (zaradiť za úlohu 6/1)

Cieľ: *Oboznámiť žiakov s významnými orientačnými bodmi v okolí školy.*

So žiakmi uskutočníme vychádzku do blízkeho okolia školy za účelom spoznávania významných orientačných budov a objektov. Spoločne jednotlivé budovy a objekty pomenujeme a vedieme rozhovor o tom, na čo slúžia.

7. strana: Moja rodina

DOBRY NÁPAD – *Moja mamka niečo má* (zaradiť za úlohu 7/1)

Cieľ: *Zopakovať názvy členov rodiny a ich funkciu v rodine.*

Žiakom predspievame pieseň, v ktorej vynecháme slovo označujúce príslušníka rodiny. Úlohou žiakov je pieseň zaspievať aj s doplnením názvu rodinného príslušníka. (Např.: *Moja/Môj. niečo má, niečo má, schovala/schoval to do sena, do sena.* Žiak doplní *mama/otec* a pod.)

DOBRY NÁPAD – *Rodostrom* (zaradiť za úlohu 7/1)

Cieľ: *Zopakovať názvy členov rodiny a ich funkciu a vyjadrenie vzájomných vzťahov v rodine.*

Spolu so žiakmi vedíme rozhovor o tom, čo by mohla mať rodina spoločné so stromom. (*Tak, ako sa musí polievať strom, aby dobre rástol, musia si pomáhať všetci členovia rodiny, aby boli spokojní a šťastní. Strom stojí pevne v zemi vďaka silným koreňom, taká silná musí byť aj rodina, aby si vedela pomáhať v ťažkostiach. Tak, ako je strom domovom pre iné živočíchy a poskytuje im ochranu aj živobytie, aj rodina chráni svojich členov a pod.*) Žiakom môžeme ukázať obrázky rodostromov rôznych významných rodín. Spoločne sa rozprávame o tom, kde sa nachádzajú jednotliví členovia rodiny. Žiaci vytvoria rodostrom svojej rodiny. Do prázdnych miest na strome nalepia fotografie členov svojej rodiny, alebo ich dokreslia. Ku každému členovi rodiny dokreslia do kruhu jednu vec, ktorá ho najviac vystihuje. Žiaci porozprávajú o svojej rodine spolužiakovi vo dvojici, prípadne, ak je dostatok času, prezentujú svoj rodostrom pred celou triedou.

Do prázdnych plôšok pod stromom žiaci nakreslia, ako trávia čas so svojou rodinou, prípadne, čo spoločne radi robievajú so svojou rodinou.

8. strana: Zmysly človeka

DOBRY NÁPAD – *Hra na zmysly* (zaradiť za úlohu 8/1)

Cieľ: *Upriamiť pozornosť žiakov na dôležitosť zmyslových orgánov.*

Pomôcky: hudobný prehrávač a pokojná hudba

Žiaci sa voľne pohybujú po triede za zvuku pokojnej hudby. Pomaly hudbu stíšime a žiakom zadávame úlohy. Napríklad: *Zatvorte oči a skúste kráčať ďalej. Ukážte spolužiakovi bez slov, aby vám požičal ceruzku. Prineste pero tak, aby ste nepoužili ruky.* Môžeme vytvárať vlastné úlohy, v ktorých využívame zmysly. Na záver sa žiaci posadia do kruhu a porozprávajú sa o pocitoch a význame niektorých našich orgánov. Pri hre dbáme na bezpečnosť, aby sa žiaci nezranili.

DOBRY NÁPAD – *Hlava, ramená, kolená, palce* (zaradiť za úlohu 8/2)

Cieľ: *Utvrdiť u žiakov pomenovanie jednotlivých častí tela.*

Zahráme a zaspievame si s deťmi hru o častiach tela: *Hlava, ramená, kolená palce.*

OBMENA: Pri pomenovaní zmyslových orgánov človeka (*oči, uši, ústa, nos*) ich žiaci nezasievajú, len ukážu.

OBMENA: Žiaci ukážu jednotlivé časti tela a pri pomenovaní zmyslových orgánov aj spievajú.

9. strana: Zrak – oko

DOBRY NÁPAD – *Optické ilúzie* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosť, ako nás môže klamať zrak.*

Pomôcky: počítač

Ak máme na hodine čas, môžeme žiakom ukázať rôzne optické klamy, ktoré sa nachádzajú na aitec offline.

DOBRY NÁPAD – *Hra na autíčka* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Viesť žiakov k pomáhaniu nevidiacim ľuďom.*

Pomôcky: šatka na zakrytie očí

Žiaci vytvoria dvojice. Vopred sa dohodnú, kto z dvojice bude autíčkom a kto šoférom. Autíčko bude mať počas aktivity zatvorené oči. Šofér, stojaci za autíčkom, bude navádzať autíčko na pohyb po triede len pomocou jednej ruky, ktorú má položenú na ramene autíčka. Musí dávať pozor, aby sa jeho autíčko pri chôdzi nezranilo a aby nenarazilo. Po čase si dvojice úlohy vymenia. Na záver sa žiaci vzájomne podelia o pocity z hry. Diskutujú o tom, ako sa cítili ako autíčka a šoféri. Hodnotia výhody a nevýhody oboch pozícií.

DOBRY NÁPAD – *Nájdí rýchlo guľôčku* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Naučiť žiakov vcítiť sa do pocitov nevidiaceho človeka.*

Pomôcky: drobné predmety približne rovnakej veľkosti (napr.: guľôčka, minca, gombík)

Pripravíme si do misky rôzne predmety približne rovnakej veľkosti. Úlohou žiakov je so zavretými očami nájsť vopred dohodnutý predmet. Nasleduje diskusia o pocitoch.

DOBRY NÁPAD – *Triedička* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Naučiť žiakov vcítiť sa do pocitov nevidiaceho človeka.*

Pomôcky: šatka na zakrytie očí, drobné predmety (napr.: guľôčky, spinky, fazule, mince, gombíky)

Metodické komentáre k pracovnej učebnici PRVOUKA pre prvákov LITE DOBRY NÁPAD

Žiaci si zakryjú oči a snažia sa podľa veľkosti a tvaru roztriediť predmety. Nasleduje diskusia o pocitoch. V úlohe môžeme pokračovať aj zadaním iných kritérií triedenia, napr.: *podľa farby*, aby si žiaci uvedomili, že niektoré vlastnosti predmetov inými zmyslami ako zrakom zistiť nedokážeme.

DOBRY NÁPAD – *Ako kreslia nevidiaci* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Naučiť žiakov vcítiť sa do pocitov nevidiaceho človeka.*

Pomôcky: papier, ceruzka, šatka na zakrytie očí

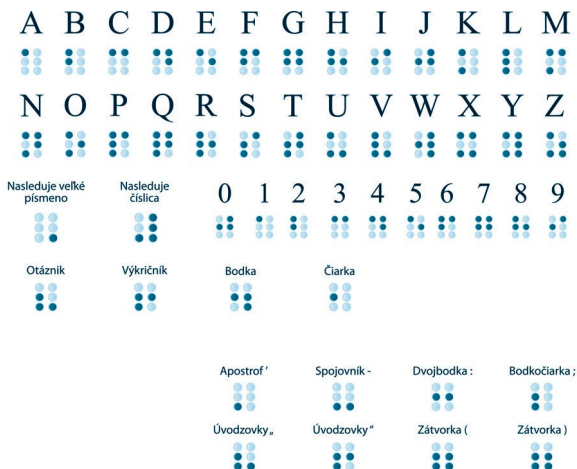
Úlohou žiakov je so zaviazanými očami nakresliť na papier či tabuľu dohodnutý jednoduchý obrázok. Nasleduje diskusia o pocitoch.

DOBRY NÁPAD – *Braillovo písmo* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Oboznámiť žiakov s Braillovým písmom.*

Pomôcky: Braillova abeceda, papier s naznačenými bodkami, aby sa dali vydiekovať jednotlivé písmená Braillovej abecedy

Znaky Braillovoho písma sa vytvárajú rôznymi kombináciami niekoľkých zo šiestich bodov, ktoré sú umiestnené v dvoch stĺpcoch a troch riadkoch. Žiaci sa pokúsia podľa Braillovej abecedy a pomocou špendlíka s hlavičkou vydiekovať svoje meno do papiera s naznačenými bodkami. Skúšajú ho prečítať pomocou hmatu. Vedeť s nimi rozhovor o tom, aké ťažké je čítať pomocou Braillovoho písma a ako sa staráme o zrak.

DOBRÝ NÁPAD – *Starostlivosť o oči* (zaradiť za úlohu 9/4)

Cieľ: *Oboznámiť žiakov s rôznymi druhmi ochranných pomôcok a s ich využitím.*

V triede si urobíme výstavku rôznych ochranných pomôcok na oči (*okuliare, ochranné štíty...*). Jednotlivé ochranné pomôcky žiaci opíšu a hľadajú ich spoločné a rozdielne znaky spojené s ich využitím (*tvar, ochrana zraku, farby, funkcia...*).

10. strana: Sluch – ucho

DOBRY NÁPAD – *Uhádni zvuk* (zaradiť za úlohu 10/4)

Cieľ: *Naučiť žiakov priradiť zvuk k danej situácii.*

Pomôcky: prehrávač, nahrávky zvukov

Žiakom púšťame nahrávky rôznych zvukov (*dážď, klopanie, klaksón...*). Úlohou žiakov je uhádnuť, čo spôsobilo zvuk, ktorý počujú.

DOBRY NÁPAD – *Posunková reč* (zaradiť za úlohu 10/4)

Cieľ: *Oboznámiť žiakov s posunkovou rečou. Pokúsiť sa posunkovou rečou vytvoriť odkaz pre spolužiakov.*

Pomôcky: počítač, internet

Žiakom môžeme pustiť z internetu ľubovoľnú ukážku používania posunkovej reči. Úlohou žiakov je hádať, čo ňou ľudia chceli povedať. Môžeme im ukázať niektoré písmená v posunkovej reči.

11. strana: Čuch – nos, chuť – jazyk

DOBRÝ NÁPAD – *Ochutnávka* (zaradiť za úlohu 11/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov spôsobilosť vedeckej práce – pozorovanie a klasifikáciu (triedenie).*

Pomôcky: rôzne druhy potravín (jablko, čokoláda, kyslá uhorka, citrón, grep, horká čokoláda, soľ...), šatka, špáradlá

Žiaci sa posadia do kruhu. Učiteľ zaviaže jednému žiakovi oči šatkou a dá mu ochutnať niektorú z potravín. Potraviny z hygienických dôvodov nechytáme do rúk, ale napichávame na špáradlá. Prihliadame na možné alergie žiakov. Úlohou žiaka je identifikovať potravinu podľa chute a určiť chuť (sladká, slaná, kyslá horká). Žiaci sa striedajú.

12. strana: Hmat – koža

DOBRÝ NÁPAD – *Prieskumníci* (zaradiť za úlohu 12/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov spôsobilosť vedeckej práce – pozorovanie a klasifikáciu (triedenie).*

Pomôcky: zvonček, jablko, papier

Dáme žiakom na výber, aby si priniesli do školy jeden z predmetov: *zvonček, jablko* alebo *papier*. Vybraný predmet žiaci pozorujú všetkými zmyslami. Hovoria, čo môžu ktorým zmyslom na jednotlivých predmetoch pozorovať. Potom si žiaci môžu medzi sebou predmety vymeniť.

13. strana: Zdravie

DOBRY NÁPAD – Čistenie zubov (zaradiť za úlohu 13/2)

Cieľ: Naučiť žiakov správnu techniku čistenia zubov.

Pomôcky: zubná kefka a pasta

Žiakov vopred upozorníme, aby si na hodinu priniesli zubnú kefku. Na hodine nacvičujeme správny spôsob čistenia zubov.

Správna technika čistenia zubov je rovnako dôležitá ako správny výber zubnej kefky. Existuje veľa spôsobov a techník, ako si čistiť zuby. Techniku volíme podľa stavu chrupu, zručnosti, veku a zvyklostí dieťaťa. Vybrať správnu techniku nám pomôže dentálna hygienička alebo zubný lekár, ktorí nás ju naučia nácvikom pred zrkadlom.

Čistenie by sa malo robiť vždy podľa pevne naučenej schémy. Zabezpečíme tak, že nezabudneme na žiadnu zubnú plochu. Deťom do cca 10 – 12 rokov musia zuby dočistiť rodičia, samy si ešte žiadnou technikou nedokážu zuby dokonale vyčistiť. Pred čistením si ústa poriadne vypláchneme vodou, aby sa odstránili zvyšky jedla a nápojov.

POSTUP ČISTENIA ZUBOV KLASICKOU ZUBNOU KEFKOU:

1. Najskôr si horizontálnym pohybom vyčistíte žuvacie plochy všetkých zadných zubov.
2. Nasleduje čistenie vonkajších plôch všetkých horných zubov. Začnite vzadu, od posledného zuba.
3. Postupne smerujte dopredu a na druhú stranu. Držte kefku pod 45° uhlom na hranici ďasna a zuba – jedna polovica štetín hlavičky sa dotýka ďasna, druhá polovica zubov.
4. Kefku ťahajte od ďasna k vrcholu zubov – stieravé pohyby „z červeného na biele“. Takýto pohyb zabezpečí najlepšie odstránenie plaku zo zubov aj z rozhrania ďasno – zub. Kefkou netlačte na zuby silno!
5. Rovnakým spôsobom vyčistíte aj vnútorné plochy horných zubov.
6. Presuňte sa na dolný rad zubov – na vonkajšie a vnútorné plochy a postup čistenia zopakujte.
7. Vypláchnite si ústa čistou vodou.
8. Na záver si vyčistíte zuby pomôckami medzizubnej hygieny a vypláchnite ústnou vodou.

DOBRÝ NÁPAD – *Hra Áno – nie* (zaradiť za úlohu 13/2)

Cieľ: *Naučiť žiaka rozlíšiť hygienickú potrebu od potreby, ktorá na hygienu neslúži.*

Hovoríme názvy rôznych predmetov (*mydlo, pero, uterák, toaletný papier, šampón, čokoláda*). Ak vyslovíme názov predmetu, ktorý používame ako hygienickú potrebu, žiaci ostanú sedieť. Ak vyslovíme názov predmetu, ktorý nepoužívame ako hygienickú potrebu, žiaci vyskočia.

DOBRÝ NÁPAD – *Pamäťová rozcvička* (zaradiť za úlohu 13/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov pozorovacie a pamäťové schopnosti.*

Pomôcky: 10 kusov rôznych predmetov (z toho päť kusov hygienických potrieb), kus látky na prikrytie

Žiaci pozorujú rôzne predmety bez slova 1 minútu. Po minúte zakryjeme predmety kusom látky a úlohou žiakov je nakresliť na papier len hygienické potreby nachádzajúce sa pod látkou (*zo začiatku môžu žiaci pracovať vo dvojiciach*).

DOBRÝ NÁPAD – *Plagát* (zaradiť za úlohu 13/2)

Cieľ: *Upevniť u žiakov poznanie „Hygiena – základ zdravia“.*

Pomôcky: výstrižky z reklamných letákov, farebné ceruzky, výkres

Žiakov vopred požiadame, aby si na hodinu prvouky priniesli výstrižky z reklamných letákov, na ktorých budú rôzne hygienické potreby. Môžu lepíť a dokresľovať obrázky, z ktorých vytvoria plagát na tému hygiena. Plagát potom odprezentujú spolužiakom. Pri tejto úlohe odporúčame prácu v skupinách.

DOBRÝ NÁPAD – *Javisko* (zaradiť za úlohu 13/3)

Cieľ: *Naučiť žiakov, ako sa správať na návšteve u detského lekára a v lekárni.*

Vyberieme dve trojice žiakov. Jedna trojica si pripraví scénu vhodného správania sa u lekára. Druhá trojica si pripraví scénu nevhodného správania sa u lekára. Ostatní žiaci porovnávajú dve rôzne situácie návštevy lekára. Pokúšajú sa nájsť v scénoch kladné a záporné spôsoby správania sa a svoje tvrdenia zdôvodnia. Podobne môžeme postupovať aj pri scénoch z návštevy lekárne.

DOBRÝ NÁPAD – *Spokojný noštek* (zaradiť za úlohu 13/3)

Cieľ: *Naučiť žiakov správnu techniku čistenia nosa.*

Pomôcky: papierové vreckovky

PRAVIDLÁ NÁCVIKU SPRÁVNEHO ČISTENIA NOSA:

- vreckovka nesmie pri čistení nosa zakrývať oči,
- používame obe ruky,
- hlavu máme vzpriamenú,
- prstami sa dotýkame asi 1 cm vedľa koreňa nosa,
- krídla nosa nesmieme stláčať,
- hlien odstraňujeme dlhým výdychom nosom, ústa sú zatvorené,
- najskôr vydýchame obidvoma dierkami, potom každou dierkou zvlášť,
- hlien stierame do vreckovky dlhým ťahom smerom dolu k nosným dierkam.

DOBRÝ NÁPAD – *Po stopách čistoty* (zaradiť za úlohu 13/3)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov kreativitu a výtvarnú činnosť.*

Pomôcky: výkres, farebné ceruzky, lepiaca páska

Vymyslíme značky na tému dodržiavania zásad hygieny, ktoré vhodne umiestnime po triede. Napr.: *Umývaj si ruky!* – nad umývadlo, *Hádz smeti do koša!* – k odpadkovému košu, *Vetraj!* – k oknu a pod. Spoločne diskutujeme o význame udržiavania poriadku v triede, v domácnosti a vo svojom okolí.

DOBRÝ NÁPAD – *Čistota pol života* (zaradiť za úlohu 13/3)

Cieľ: *Upevniť u žiakov poznatky o starostlivosti o čistotu prostredia, v ktorom žijeme.*

Žiakov nabádame k tomu, aby okolo seba udržiavali poriadok nielen v triede, ale aj v školskom klube. Obzrieme sa spoločne po triede a cez prestávku každý urobí okolo seba poriadok. Spoločne si môžeme vyčleniť miesto v školskej budove alebo na školskom dvore, o ktoré sa bude naša trieda starať. Označíme toto miesto, napr.: *O poriadok chodby sa stará 1. B* alebo *O poriadok na preliezačkách sa stará 1. C*. Takto môžeme vyzvať aj žiakov iných tried a rozdeliť si priestory školy, aby bol svet okolo nás krajší.

15. strana: Meranie času presýpacími hodinami

DOBRY NÁPAD – *Presýpacie hodiny* (zaradiť za úlohu 15/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov merať dĺžku trvania rôznych činností pomocou presýpacích hodín.*

Na hodine matematiky vyhlásime súťaž v počítaní: *kto správne vypočíta najviac príkladov, kým sa presype náplň presýpacích hodín; koľko presypaní náplní v presýpacích hodinách potrebujú žiaci na vyriešenie úlohy* a pod. Na hodine slovenského jazyka môžeme súťažiť, napr.: *kto vymyslí najviac slov, v ktorých bude písmeno „k“ počas presypania náplne v presýpacích hodinách* a pod. Na záver dňa môžeme presýpacími hodinami merať *upratanie triedy*. Toto meranie môžeme opakovať každý deň a pozorovať, či ide upratovanie rýchlejšie, resp., či žiaci počas dňa udržiavajú väčší poriadok, aby im upratovanie išlo rýchlejšie a pod.

17. strana: Dni v týždni

DOBRY NÁPAD – *Dni v týždni* (zaradiť za úlohu 17/1)

Cieľ: *Upevniť u žiakov názvy jednotlivých dní v týždni.*

Pomôcky: obrázky dní v týždni z pracovnej učebnice

Ukazujeme žiakom obrázky s vyobrazeniami jednotlivých dní. Žiaci musia k obrázku čo najrýchlejšie povedať zodpovedajúci deň (ponožky – *pondelok*).

OBMENA: Obrázok ukážeme jednému žiakovi, ktorý sa ho pokúsi ostatným spolužiakom znázorniť bez slov. Žiaci hádajú názov dňa.

DOBRY NÁPAD – *Pomocníčkovia* (zaradiť za úlohu 17/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov kreativitu a originalitu.*

Pomôcky: papier, ceruzka, farbičky

Žiaci vymýšľajú a kreslia vlastné obrázky k jednotlivým dňom v týždni. Napr.: pondelok – *pohár*, utorok – *utierka*, streda – *strelec*, štvrtok – *škriatok*, piatok – *pizza* a pod.

DOBRY NÁPAD – *Búrka nápadov* (zaradiť za úlohu 17/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov tvorivosť a kreativitu.*

Žiaci sa pokúšajú vymyslieť nové názvy dní v týždni. Ako motiváciu môžeme využiť názvy z básne *Prvácke dni* od Štefana Moravčíka: *Prvok, Druhok, Treťok, Štvrtok, Piatok, Šestok, Siedmok*.

DOBRY NÁPAD – *Kalendár* (zaradiť za úlohu 17/2)

Cieľ: *Oboznámiť žiakov s dôvodom farebnosti čísel v kalendároch.*

Pomôcky: rôzne druhy kalendárov

Problémová úloha – Žiaci zisťujú, čo znamenajú rôzne sfarbené čísla v kalendári.

DOBRY NÁPAD – *Zaspievajme si* (zaradiť za úlohu 17/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov poradie dní v týždni.*

Spoločne so žiakmi si zaspievame známe ľudové piesne:

Blicujeme

V pondelok bolí ma pravý bok,
nemôžem do školy po celý týždeň.

Ref.: Ráno, keď učiteľ príde,
pozerá a študentov nikde. Hej.
Blicuje celá naša trieda,
sme jedna rodina, jeden celok.

V utorok bolí ma ľavý bok,
nemôžem do školy po celý týždeň.
Ref.

A v stredu bolí ma zub vpredu,
nemôžem do školy po celý týždeň.
Ref.

Vo štvrtok príde mi strýc z Vrútok,
nemôžem do školy po celý týždeň.
Ref.

A v piatok mám národný sviatok,
nemôžem do školy po celý týždeň.
Ref.

(Ľudová pieseň)

V pondelok doma nebudem

V pondelok doma nebudem,
v utorok na jarmok pôjdem,
a v stredu z jarmoku,
vo štvrtok s chlapcami do šenku.
A v piatok, Anička moja,
ty budeš ženička moja.
V sobotu rúčku dáš

v nedeľu pôjdeme na sobáš.
(*Ľudová pieseň*)

DOBRÝ NÁPAD – *Výstava kalendárov* (zaradiť za úlohu 17/2)

Cieľ: *Oboznámiť žiakov s rôznymi druhmi kalendárov.*

Pomôcky: *rôzne druhy kalendárov*

Výstava kalendárov – žiaci si v triede urobia výstavku rôznych druhov slovenských kalendárov. Porovnávajú, ako sú v nich zaznačené *mesiace, týždne, dni, mená...* Vyhľadávajú v kalendári *mená, sviatky...* Praktickou manipuláciou s kalendárom žiakom umožňujeme vytvárať si reálnejšiu predstavu o plynutí času.

21. strana: Živá a neživá príroda

DOBRÝ NÁPAD – *Zhlukovanie* (zaradiť za úlohu 21/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov kreativitu a tvorivosť pomocou metódy zhlukovania.*

Pomôcky: farebné kriedy

Vyzveme žiakov, aby nám diktovali objekty, ktoré vidia na obrázku. Objekty zapisujeme do bublín na tabuľu. Potom spolu so žiakmi krúžkujeme rovnakou farbou objekty, ktoré majú niečo spoločné. Svoj výber žiaci zdôvodnia. Snažíme sa žiakov naviesť k tomu, aby prišli sami na spoločné znaky, pomocou ktorých môžeme objekty znázornené na obrázku triediť.

OBMENA: Žiaci triedia podobným spôsobom objekty triede alebo v okolí školy.

DOBRÝ NÁPAD – *Hra Áno – nie* (zaradiť za úlohu 21/1)

Cieľ: *Upevniť u žiakov schopnosť triediť súčasti prírody na živé a neživé.*

Postupne hovoríme žiakom názvy rôznych živých aj neživých súčastí prírody. Ak povieme názov živej súčasti prírody, žiaci predvedú vopred dohodnutý signál (*tlesknú, postaví sa, dvihnú ruku...*). Ak žiakom povieme názov neživej súčasti prírody, ostanú v pokoji.

22. strana: Voda

DOBRY NÁPAD – *Diskusný krúžok* (zaradiť za úlohu 22/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov kreativitu a fantáziu.*

Žiakom povieme prirovnanie „*čas plynie ako voda*“. Necháme ich tvoriť návrhy, čo by to mohlo znamenať. O svojich návrhoch žiaci diskutujú a odôvodňujú ich. Nakoniec im prirovnanie primerane ich veku vysvetlíme.

DOBRY NÁPAD – *Potok* (zaradiť za úlohu 22/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov grafomotorické zručnosti.*

Pomôcky: výkresy veľkosti A3, baliaci papier, vodové, príp. anilínové farby

Žiakov rozdelíme do skupín. Každéj skupine rozdáme baliaci papier a jeden výkres veľkosti A3. Každý žiak v skupine si odtrhne kúsok baliaceho papiera, ktorý pokrčí a prilepí na spoločný výkres ako kameň. Tento kameň si zafarbí vodovou farbou. Potom si vyberie farbu, ktorá mu pripomína vodu (*volíme studené farby*). Hrubším štetcom namaľuje svojou farbou čiaru, pričom obchádza kamene. Nakoniec takýmto spôsobom vytvorí každá skupina „potok“ s kameňmi.

DOBRY NÁPAD – *Voda* (zaradiť za úlohu 22/2)

Cieľ: *Rozvíjať fantáziu žiakov pomocou brainstormingu.*

Žiaci sedia v kruhu a hovoria, čo im prvé napadne, keď počujú slovo *voda*.

DOBRY NÁPAD – *Šupinky* (zaradiť za úlohu 22/2)

Cieľ: *Upevniť u žiakov získané vedomosti o vode.*

Pomôcky: veľké šupiny z papiera, farebné ceruzky, lepiaca páska

Na hodine výtvarnej výchovy dostane každý žiak jednu veľkú šupinu vystrihnutú z papiera. Do svojej šupiny nakreslí, kde všade sa podľa neho vyskytuje voda. Svoje rozhodnutie zdôvodní. Namaľované šupiny potom zlepíme do jedného obrázka tak, aby vytvárali telo ryby.

DOBRÝ NÁPAD – *Zaspievajme si* (zaradiť za úlohu 22/2)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosti o rôznych formách vody.*

Zaspievame si so žiakmi piesne s tematikou vody, napríklad *Prší, prší; Ej padá, padá rosička; Močila konope; Padá sniežik bielučký...* Po zaspievaní každej piesne žiaci určia, či sa v piesni nachádzala voda a v akej forme.

DOBRÝ NÁPAD – *Vlna* (zaradiť za úlohu 22/3)

Cieľ: *Naučiť žiakov kategorizovať objekty podľa využitia vody nachádzajúcej sa v pôde.*

Žiaci stoja v kruhu a držia sa za ruky. Hovoríme im ľubovoľné názvy predmetov, rastlín a živočíchov. Ak menovaný objekt využíva pre svoj život vodu nachádzajúcu sa v pôde, žiaci urobia rukami vlnu, ak nie, zostanú stáť bez pohybu. Ak je odpoveď niektorého žiaka nesprávna (*nepokračuje vo vlne*), žiak, ktorý odpovedal správne (*spravil vlnu*) zdôvodní svoju odpoveď.

23. strana: Prostredie a živočíchy

DOBRY NÁPAD – *Kritériá členov skupiny* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov rozoznať a určiť spoločné znaky živočíchov. Naučiť žiakov triediť živočíchy podľa spoločných znakov.*

Pomôcky: obrázky rôznych živočíchov

Rozdáme žiakom obrázky rôznych živočíchov. Žiaci samostatne vytvárajú rôzne skupiny živočíchov tak, aby živočíchy vo vytvorených skupinách mali niečo spoločné. Kritériá rozdelenia živočíchov do jednotlivých skupín žiaci sami zdôvodnia.

DOBRY NÁPAD – *Pamäťová rozcvička* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov pozorovacie a pamäťové schopnosti.*

Pomôcky: 10 obrázkov živočíchov

Žiaci sa posadia do kruhu. Do stredu dáme obrázky živočíchov. Žiaci ich pozorne sledujú asi minútu. Potom otočíme obrázky tak, aby nebolo vidno, čo sa na nich nachádza, a žiakom zadávame rôzne úlohy. Napríklad: *Ktoré živočíchy boli na obrázkoch? Na ktorom obrázku sa nachádza medveď, motýľ...? Nakresli tie živočíchy, ktoré boli na obrázkoch a žijú na súši, v ľudských obydlíach... Koľko vtákov bolo na obrázkoch?* a podobne.

DOBRY NÁPAD – *Pantomíma* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov pomenovať živočíchy žijúce v rôznych prostrediach.*

Pomôcky: obrázky rôznych živočíchov

Žiakom povieme alebo ukážeme na obrázku jedného zo živočíchov nachádzajúcich sa na s. 23 učebnice pracovného typu. Žiaci identifikujú charakteristický znak pohybu alebo správania daného živočícha, ktorý znázornia pantomímou. OBMENA: Obrázok živočícha ukážeme len jednému žiakovi, ktorý znak pohybu alebo správania sa daného živočícha znázorní pantomímou a ostatní žiaci hádajú, o ktorého živočícha ide.

DOBRY NÁPAD – *Zaspievajme si* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: Upevniť u žiakov vedomosti o živočíchoch prostredníctvom piesní.

Žiaci spievajú a pohybom dramatizujú známe piesne a detské hry o živočíchoch.
Např.: *Pláva kačka po jazere; Mama mi dala korunu; Kač, kač, kačica...*

DOBRY NÁPAD – *Hra pohybov* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: Naučiť žiakov nájsť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi.

Žiakom hovoríme (opisujeme) znaky živočíchov alebo ich pohybu (*lezie, pláva, šupiny, srst* a pod.). Podľa toho, či sa daný znak hodí k vodnému alebo suchozemskému živočíchovi, žiaci urobia dopredu dohodnutý pohyb (suchozemský živočích – *chôdza po štyroch*, vodný živočích – *náznak plávania*).

DOBRY NÁPAD – *Hra Áno – nie* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: Naučiť žiakov triediť živočíchov na suchozemské a vodné.

Ak vyslovíme názov živočicha žijúceho vo vode, žiaci rukami naznačia dýchanie žiabrami, ak živočicha žijúceho na súši, ostanú v pokoji.

DOBRY NÁPAD – *Koláž* (zaradiť za úlohu 23/2)

Cieľ: Naučiť žiakov aplikovať získané vedomosti.

Pomôcky: farebné ceruzky, obrázky živočíchov, lepidlo, nožnice, baliaci papier

Žiakov rozdelíme na skupiny. Každá skupina vyrobí koláž o živočíchoch – na výkres žiaci nakreslia, alebo nalepia obrázky živočíchov žijúcich vo vode a na súši. Obmenou môže byť, že jedna skupina bude vyrábať koláž s vodnými živočíchmi a druhá skupina koláž so suchozemskými živočíchmi.

24. strana: Pohyb živočíchov

DOBRÝ NÁPAD – *Pantomíma* (zaradiť za úlohu 24/1)

Cieľ: *Upevniť u žiaka schopnosť priradiť k živočíchovi charakteristický znak pohybu.*

Pomôcky: obrázky živočíchov

Učiteľ povie alebo ukáže na obrázku živočícha a žiaci si nasledujúco vyberú nejaký charakteristický znak jeho pohybu, ktorý znázornia pantomímou.

25. strana: Potrava živočíchov a získavanie potravy

DOBRY NÁPAD – *Jedálny lístok* (zaradiť za úlohu 25/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov tvorivosť a fantáziu.*

Pomôcky: pero, papier

Žiaci sa rozdelia do skupín, skupina si vyberie jedného živočícha a pokúsi sa vyrobiť jedálny lístok takéhoto živočícha. Obrázky môžu kresliť, alebo písať.

DOBRY NÁPAD – *Reťaz slov* (zaradiť za úlohu 25/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov, čím sa živia jednotlivé živočíchy.*

Pomôcky: pero, papier

Žiaci si zložia a napíšu reťaz slov (názvy potravy). Najskôr si však dohodnú písmeno, ktorým sa budú slová začínať, napr. *na š – šunka, šalát, šípka*. Názvy potravy sa môžu aj rovnako končiť (rýmovať sa), vtedy sa už nemusia začínať tým istým písmenom (napr. *na š – šuška, muška, hruška...*). Potom spoločne hľadáme živočíchy, ktoré by sme mohli touto potravou nakrmiť (*šunka – pes, šalát – králik, šípka – drozd, šuška – veвериčka, muška – pavúk, hruška – osa...*).

DOBRY NÁPAD – *Zábavné kresby* (zaradiť za úlohu 25/2)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov tvorivosť a fantáziu.*

Pomôcky: pero, papier

Žiaci sa pokúsia nakresliť, ako by vyzerali vymyslené živočíchy: mačkokačka, rybopes...

27. strana: Časti tela rastlín

DOBRÝ NÁPAD – *Skladanie slov* (zaradiť za úlohu 27/1)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosť o základných častiach rastlín.*

Pomôcky: *obrázky rastlín (prhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský), farebný papier, lepidlo, kancelársky papier*

Žiakov rozdelíme do skupín. Každéj skupine rozdáme obrázok jednej z rastlín a časti rastlín napísané na farebných papieroch: *koreň, stonka, list, kvet, plod*. Pomenovania častí rastlín sú rozstrihané na písmená. Žiaci v skupine si najskôr vyberú písmená jednej farby papiera a zložia z nich slovo, ktoré nalepia na kancelársky papier. Potom zložené slovo priložia k tej časti rastliny, ku ktorej patrí.

28. strana: Korene rastlín

DOBRÝ NÁPAD – *Javisko* (zaradiť za úlohu 28/2)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosti o koreni prostredníctvom dramatizácie.*

Prečítame žiakom známu veršovanú rozprávku, ktorú sa žiaci pokúsia dramaticky stvárniť (*F. Hrubín: Malá rozprávka o repe*).

DOBRÝ NÁPAD – *Koreň* (zaradiť za úlohu 28/4)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosť, že rastlina potrebuje k životu koreň.*

Pomôcky: koreň petržlenu, špajdľa, pohár, voda

Zoberieme si petržlenový koreň, ktorý v hrubšej časti špajdlou prepichnete do kríža (*špajdle slúžia na to, aby sa pomocou nich stabilizovala poloha koreňa v pohári*). Časť koreňa ponoríme do pohára s vodou tak, aby sa pomocou špajdlí jeho poloha v pohári stabilizovala. Po nejakom čase koreň petržlenu vyženie stonky s listami. Môžeme viesť diskusiu o tom, ako si rastlina cez koreň čerpala vodu a prečo niektoré korene petržlenu listy nevyženu (*pravdepodobne sú chemicky ošetrované*).

29. strana: Stonky rastlín

DOBRY NÁPAD – *Bylina, ker, strom* (zaradiť za úlohu 29/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov rozlíšiť byliny, kry a stromy.*

Žiaci sa postaví. Na začiatku im ukážeme, ako znázornia bylinu (*čupnú si*), ker (*postaví sa*) a strom (*stoja s rukami hore*). Potom hovoríme tieto tri pomenovania, no mýlime žiakov tým, že ukazujeme niečo iné. Napr.: *Povieme strom, no čupneme si*. Žiaci sa nesmú dať pomýliť a znázornia strom, teda stoja s rukami hore. Kto sa pomýli, vypadáva z hry.

DOBRY NÁPAD – *Hra pohybov* (zaradiť za úlohu 29/2)

Cieľ: *Upevniť u žiakov získané vedomosti o bylinách, kroch a stromoch.*

Pomôcky: obrázky rôznych rastlín

Ukazujeme žiakom obrázky rôznych rastlín. Ak ukážeme *bylinu*, žiaci si čupnú, ak *ker*, postaví sa, a ak *strom*, stoja s rukami hore.

DOBRY NÁPAD – *Hra farieb* (zaradiť za úlohu 29/3)

Cieľ: *Viesť žiakov k skúmaniu funkcie stonky rastlín.*

Pomôcky: rôzne rastliny kvitnúce na bielo, nádoba na vodu, voda, farbivo

Do zafarbenej vody ponoríme rôzne druhy na bielo kvitnúcich rastlín (*astra, rebríček, ruža...*) a pozorujeme, či a ako sa kvety sfarbia. So žiakmi vedíme diskusiu, prečo je to tak.

30. strana: Listy rastlín

DOBRY NÁPAD – *Diskusný krúžok* (zaradiť za úlohu 30/1)

Cieľ: *Rozvíjať u žiakov tvorivosť a fantáziu.*

Žiaci sa pokúsia vysvetliť význam vety: *Bez vetra sa ani lístok nepohne.*

DOBRY NÁPAD – *Triedenie listov* (zaradiť za úlohu 30/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov na základe pozorovania triediť listy podľa vlastných kritérií.*

Pomôcky: listy rôznych rastlín

Žiaci alebo učiteľ prinesú listy/ihličie z rôznych listnatých a ihličnatých stromov (rastlín). Žiaci triedia listy do skupín podľa vlastných kritérií (*veľkosť, tvar, farba, povrch, žilnatina, stopka...*).

DOBRY NÁPAD – *Časti stromu* (zaradiť za úlohu 30/1)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosti o základných častiach rastlín.*

Pomôcky: farebné ceruzky, papier, nožnice

Žiak nakreslí ihličnatý alebo listnatý strom podľa svojho výberu. K jednotlivým častiam, ktoré vie pomenovať, dopíše ich názvy (*koreň, stonka, list*).

OBMENA: Žiak nakreslí ihličnatý alebo listnatý strom podľa svojho výberu. Stromy rozstriháme na tri časti, ktoré pomiešame. Úlohou žiakov je nájsť jednotlivé časti stromov a stromy správne poskladať.

DOBRY NÁPAD – *Modelovanie* (zaradiť za úlohu 30/1)

Cieľ: *Upevniť u žiakov vedomosti o rôznych tvaroch listov.*

Pomôcky: modelovacia hmota

Žiak sa pokúsi vymodelovať list stromu a spolužiaci hádajú, z ktorého stromu list pochádza.

31. strana: Kvety a plody rastlín

DOBRY NÁPAD – *Triedenie kvetov* (zaradiť za úlohu 31/1)

Cieľ: *Naučiť žiakov triediť kvety rastlín podľa vlastných kritérií.*

Pomôcky: fotografie alebo pohľadnice rôznych kvetov

Žiaci si prinesú na hodinu fotografie alebo pohľadnice rôznych druhov kvetov, ktoré triedia do skupín podľa vlastných kritérií, ktoré si vedľa zdôvodniť.

DOBRY NÁPAD – *Hádanky* (zaradiť za úlohu 31/2)

Cieľ: *Naučiť žiakov využiť charakteristické znaky kvetov.*

Žiaci vymýšľajú na kvitnúce rastliny rôzne hádanky, ktoré dávajú svojim spolužiakom. Musia použiť aspoň dva opisné znaky. Napr.: *Je to rastlina, ktorá má kvet červenej farby, rastie na lúke a poli. Je to rastlina, ktorá má drevnatú stonku, jej kvety sú žltozelenej farby, krásne voňajú a dá sa z nich uvariť liečivý čaj.*

DOBRY NÁPAD – *Letela včielka* (zaradiť za úlohu 31/3)

Cieľ: *Upevniť u žiakov schopnosť pomenovať kvitnúce rastliny.*

Pomôcky: obrázky rôznych bylín

Žiaci sedia v kruhu a pred sebou majú položené obrázky rôznych bylín, aby ich lepšie spoznali: *vlčí mak, zvonček konársky, králik biely...* (Ak je v triede veľa žiakov, je dobre urobiť dva-tri kruhy, aby bolo zamestnaných čo najviac žiakov.) Začneme: *Letela včielka z kvetu na kvet a sadla si na podbeľ.* Žiak, ktorý má podbeľ, povie: *Na podbeľ nie, ale na vlčí mak.* Dieťa, ktoré má vlčí mak, povie: *Na vlčí mak nie, ale na...*

DOBRY NÁPAD – *Prieskumníci* (zaradiť za úlohu 31/4)

Cieľ: *Naučiť žiakov pozorovaním určiť, kde sa v plode nachádza semeno.*

Pomôcky: rôzne druhy plodov, nožík pre učiteľa

Na hodinu prinesieme rôzne druhy plodov, ktoré potom žiaci skúmajú a hľadajú v nich semená.

DOBRY NÁPAD – *Zaspievajme si* (zaradiť za úlohu 31/4)

Cieľ: *Zopakovať u žiakov prostredníctvom dramatizovania piesne vedomosti o funkcii semena rastliny.*

Žiaci spievajú a dramatizujú známu detskú pieseň *Čížiček, čížiček*.

Komentujeme vývin rastliny zo semienka až po dospelú rastlinu a žiaci zároveň rozprávanie znázorňujú pohybom. (Semienko – *žiak čupí schúlený do klbka*, rastie malý koreniok – *dieťa vystrčí ukazováčik...*)

DOBRY NÁPAD – *Najobľúbenejší z plodov* (zaradiť za úlohu 31/4)

Cieľ: *Naučiť žiakov prostredníctvom prieskumu získať informácie, zapísať si ich a pokúsiť sa ich vyhodnotiť.*

Pomôcky: papier, farebné ceruzky

Žiakom zadáme úlohu: *Nakreslite jeden druh ovocných plodov, o ktorom si myslíte, že je v triede najobľúbenejší.* Žiaci si nakreslia na jednu stranu papiera jeden druh ovocných plodov, o ktorom predpokladajú, že je v triede najobľúbenejší. Papier otočia a na druhú stranu si so žiakmi spoločne zakreslíme rôzne druhy ovocných plodov. Žiaci sa prechádzajú po triede, podídu ku každému spolužiakovi a zistia jeho najobľúbenejší ovocný plod. K tomuto plodu na papier dopíšu čiarku. Nakoniec si každý žiak spočíta a zapíše počet čiarok pri každom ovocnom plode. Ovocný plod s najväčším počtom čiarok si každý žiak porovná s ovocným plodom, ktorý si zakreslil na opačnej strane papiera. Každý žiak si porovná svoj predpoklad so svojím výsledkom. So žiakmi diskutujeme o výsledkoch.